

פינת הלשון

רומי, ולא כל שכן **ספקולציה** (speculation), אשר איננה אלא הימור על מעשה, השקעה למשל, בעקבות הסתכלות והערכת הסיכוי להצליח.

לעיסוק בהימורים מסוג זה או אחר **הִבְטִים** – אספקטים (aspects) שונים. לצערנו יש להודות בעובדה המעציבה, שככל שהספקולציה מצליחה, הלוא הספקולנט עוד זוכה למידה של רֶסֶפֶקְט (respect), מעין התייחסות של כבוד, מהולה בקנאה, יש לשער. עוד נחזור לענין זה בהקשר נוסף.

כאשר הולכים לקנות מוצרים יקרים ומקווים שיהיו ברי־קיימא, מוטב לבחון היטב מה מתפרסם על גבי **הַמְרָאוֹן** – פרוספקט, אף אם לא כל דבר שמתפרסם על ידי היצרן או המשווק הוא רק אמת וכל האמת. בכל זאת, כדאי לראות ולהיזכר בנתונים הטכניים המוצהרים לבל נופתע. אגב, למונח הלועזי פרוספקט מובן נוסף, לא נהוג אצלנו אך מאד מקובל בברה"מ. למשל בעיר מוסקוה ישנם כמה רחובות/שדרות, רחבים כמו ככרות, המכונים פרוספקט, כלומר מראה מקיף של נוף וכדומה: פרוספקט ע"ש מרכס בקרבת הככר האדומה היא דוגמא טובה.

גם **הַפֶּרְסֶפֶקְטִיבָה** (perspective) שייכת הנה. הכוונה לאופן השלכת קווי המבנה של גופים על גבי לוח שטוח כך, שהציור יוצר את הרושם של אותם מידות, סדרי גודל ומיקום יחסי כמו הגוף עצמו, כאשר רואים אותו מנקודה מסוימת אחת. בהשאלה משמשת הפרספקטיבה לתיאור הבט מסויים של דבר על חלקיו כפי שהוא מצטייר בדמיונו. אגב, בשוק נמכר חומר שקוף דמוי זכוכית, אקרילי תרמופלסטי בשם

רבים עדיין נוהגים להשתמש במילים לועזיות, אפילו במקרים שעומדים לרשותם מונחים מקבילים ומקובלים בקרב הציבור. כך, שבעצם אין שום סיבה נראית לעין, שבגללה יש להעדיף הלועזית על העברית – במיוחד קורה הדבר בהזדמנויות של אירועים טכסיים וציבוריים, כגון אסיפת בחירות או, להבדיל אלף הבדלות, אסיפה כללית של חברים לקיבוץ, לאיגוד מקצועי או להתאחדות מגדלי בקר. יש מי שמתרגל לתבל דבריו בגודש של מונחים לועזיים, בהסח הדעת או כדי לבלבל את שומעיו – ויש מי שמתדל לאמור אותם דברים בעברית מקובלת המובנת לכל אדם בישראל. יש מקרים בהם המונח הלועזי השתרש כה חזק, שאין עוד לעקור אותו, יהיה זה משום קיצורו ונוחיות השימוש בו או משום שממילא כמעט וכבר אין צורך להשתמש בו.

לדוגמא: הַסֶּפְקוּלוּם (speculum), אותו מכשיר ששימש את המזריעים כדי למצוא את פִּי־הֶרֶחַם או כדי לראות אם שם בפנים הכל בסדר. היום כמעט ולא צריכים את המכשיר, אם גם לעתים הרופא משתמש בו כדי לראות מה קורה שם. מכאן מקור המונח, כי לראות או להביט בשפה הרומית אומרים specere. לא יאמן כמה מונחים גזורים מן השורש הרומי העתיק הזה. נביא כאן רק הנפוצים ביותר, למשל, **סֶפֶקְטְרוּם** (spectrum) משמש בשפה הפוליטית לציון כל מגוון הדעות, ובמדעי הטבע לציון הפיזור של מגוון הצבעים על פי המסה של גוף או חומר כשלהו בספיגתו קרינה או בפליטתה. בסופו של ענין, גם המילה סֶפֶקְטַקוּלָרִי (spectacular) גזורה מאותו מקור

לנימוסין ודרך-ארץ כלפי הזולת, הרי מידת הכבוד שרוחשים לאדם או לקבוצת אנשים מסוימת נובעת לא־מעט מן העניין התועלתני שיש לנו בהם. אין כמו השפה האיטלקית היודעת להבחין בדקויות שלמובנן הפנימי של המילים. במקרה דנן, אפשר להדגים זאת במושג *gente di rispetto* (אנשים של כבוד), אותו סוג אנשים המציע לך ברוב נימוס הצעה שאי־אפשר לסרב לה. היו מקרים בהם אדם לא גילה את מידת הרספקט לאלה החכמים והחזקים ממנו. כתוצאה מזה, מאותו אדם נשאר רק הכבוד בלא האיש; אולי הוא צדק, אך הוא לא היה חכם.

מרדכי מלען

פרספקס (perspex). יתרונו בעמידתו בפני מכות ומשקלו המועט יחסית.

כאשר מדובר בהערכה או התייחסות לדבר או מצב בעבר, נוהגים לכנות זאת בשם **רטרוספקטיבה** (retrospective), בתירגום מדויק: מבט לאחור. כך אנו מוצאים תערוכת ציורים או פסלים רטרוסקפקטיבית, הבאה לציין ולסכם פעלו של האמן בתקופה קודמת לזו הנוכחית. גם פוליטיקאים נוהגים להשתמש במונח זה לצרכיהם.

את המושג **רספקט** (respect) אפשר לתרגם בכמה רמות: התייחסות של כבוד, נימוס ודרך ארץ. אם גם אין להכחיש, שלחינוך מילדות נודעת חשיבות ממדרגה ראשונה באשר

קראנו בשבילכם...

מתקן הגמעה מקורי חוסך זמן וכסף DAIRY FARMER

החלב (תחליף) שלה באין מפריע. החקלאי רובין ווייט עייף מהגמעת מאה עגלות באמצעות דליים רגילים. אולם, הוא גם חשש מעלית הוצאות הגידול, אם ישתמש בהגמעה חופשית באמצעות מכונה מינקת, מה גם שבאחזקת העגלות בקבוצות נוכח לעתים קרובות ב"מלחמות אחים" ועושה החלשים.

אילזאת, הוא בנה לעצמו המתקן המופיע בתמונה. למעשה, אין זה אלא מעין גיגית מוארכת מחולקת לחמישה תאים, כ"א לכשני ליטר תחליף חלב. מחיצות מפלסטיק בין התאים שומרות על כך, שכל עגלה יכולה לשתות/לינוק ללא הפרעה.

המתקן בנוי פלסטיק מחוזק בסיבי זכוכית (fiberglass-reinforced plastic). מידותיו הן: אורך 1.20 מ', גובה 0.6 מ', רוחב פנים־אחור 0.45 מ' ומשקלו 13½ ק"ג. כל יחידה כזאת עלתה לפני כשנתיים כ־200 ל"ש.

המתקן הינו נייד ואפשר לתלותו על המחיצה בין חצרות העגלות או אף על הסגר הקדמי. עם שתי יחידות כאלה, עובד אחד יכול להגמיע 70 ראש בשעה.

הגמעת מספר גדול של עגלים/ות מתמיד היתה כרוכה בבעיות. חקלאי אנגלי מצא דרך מקורית לחסוך בעבודה הקשורה בהגמעה ויחד עם זאת להבטיח, שכל עגלה תקבל את מנת